

2 DE FEBRER DE 2019 PRATS DE LLUÇANÈS

LES XERES DE SANTA ÀGATA

I FESTIVAL DE FOC I LLUM DEL LLUÇANÈS

Les Xeres de Santa Àgata. Primer Festival de Foc i Llum del Lluçanès

Xera:

- 1 Afalac, festa, carícia. Deixa'm anar a fer quatre xeres a la mare, que està una mica trista.
- 2 Gatzara, gresca. Farem una xera per celebrar el teu sant.
- 2 p anal Flama molt viva, encara que sigui de curta durada. Vam fer una bella xera d'encenalls (Diccionari.cat. Grup Enciclopèdia Catalana)

Presentació

El 5 de febrer de 1714, un dia de Santa Àgata de fa 305 anys, les tropes de Felip V van cremar Prats de Lluçanès per primera vegada provocant grans pèrdues i la fugida de moltes famílies que habitaven la població. Des de llavors aquesta és una data assenyalada al municipi i es recorda el fet amb un repic de campanes.

La coincidència fa que Santa Àgata ens situï en un moment molt especial del calendari, a començaments de febrer, el punt mitjà entre l'hivern i la primavera, donant peu a celebracions de procedències diverses i ancestrals. Els pobles Celtes celebraven el primer de febrer l'Imbolc, en honor a la deessa Brigid, invocada per a propiciar la producció lletera de les vaques i que ha perdurat en Santa Brígida. Els romans, que van assimilar els diferents testimonis culturals dels pobles conquerits, ens han deixat els ritus anteriors de l'actual Candelera (2 de febrer). Sant Blai (3 de febrer) celebra la tornada de grues i cigonyes, portadores d'ànimes i signe de la primavera.

Corona aquest cicle Sta. Àgata, màrtir cristiana a la que van torturar tallant-li els pits. Aquest fet ha generat una munió d'advocacions i narracions prodigioses, que l'han portat a ser considerada patrona de les dones que alleten. La iconografia la representa portant un plat amb els dos pits.

Tradicionalment les dones per Sta. Àgata són protagonistes. Adquireixen un rol sacerdotal encaminat a assegurar la fecunditat, la continuïtat de la vida, en un dels moments més significatius de l'any, el moment del pas, de l'hivern a la primavera, interpretant el seu paper en la lluita entre el bé i el mal, i contribuint a aquest renaixement de la vida que semblava condemnada per la inèrcia de l'hivern.

A Prats vivim Santa Àgata d'una manera molt especial fruit dels sentiments d'un poble que va ser cremat injustament i que encara continua patint "cremes", de les reflexions sobre l'estructura social en tota la seva complexitat i de tots aquells rituals i tradicions que ens connecten amb les arrels més antigues.

Us convidem a reivindicar, celebrant aquest renaixement de la vida i els drets i llibertats de totes les persones i col·lectius.

Benvingudes i benvinguts a **Les Xeres de Santa Àgata**, el 1r Festival de Foc i Llum del Lluçanès.

Idea, creació i execució:

LA CASA DE L'HEURA
ENTITAT SOCIAL I CULTURAL DEL LLUÇANÈS

Organitza:

Amb el suport de:

Col·labora:

Ampa i Escola FEDAC / Ampa i Escola La Pitota / Ampa i Escola Lluçanès / ANC Garrroxa / ANC Lluçanès / Bastoners d'Artés / Bastoners Estelladors de Prats de Lluçanès / BPM / Cafè Fumanya / Carai Teatre / Casal del Jovent / CDR Lluçanès / Centre de Dia de la Bonasort / Col·lectiu Resiliència / Colla Geganterera Prats de Lluçanès / Comissió de festes Prats de Lluçanès / Dabú / Dolors Puigoriol / Dones que cremen romaní / Forjadors: Adrià Noguera, Jordi Nogués, Enric Pla, Dani Valldaura, Jordi Valldaura, Ramon Valldaura, Jose M.Zamora i Pol Massó / Gerard Vilargada / Jordi Plana / La Maleta de Lleure / Omax Xamo / Omnimium Cultural Osona / Perruqueria Anna / PratsSalut / Residència Nostra Sra. de Lourdes / Sergi Costa / Tràfec Teatre / Universitat de Barcelona

Un agraïment molt especial al Pep Pujol pel seu suport i la seva llum en aquest projecte i molta sort per la "llum que esteu a punt de donar".

Agraïm a tots els veïnes i veïnes de Prats la seva col·laboració i volem fer una especial menció a tots els voluntaris i voluntàries sense les quals aquest festival no seria possible. Perquè "els balcons seran sempre nostres"!

#LesXeresdeStaAgata
#StaAgata2019
#PratsdeLluçanès

Xera 0 - L'HORA MÀGICA. Ubicació: Carena de Sant Sebastià. **A les 18:06h**

La posta de sol perfilant Sant Sebastià és un dels espectacles més esplèndids del nostre municipi. El sol mor cada dia per tornar a renèixer, un tornar a començar, una nova oportunitat. El sol és foc, és llum i és font de vida, tot allò que aquest festival vol commemorar. El perfil de Sant Sebastià ens recorda la nostra llar, i el nostre entorn, però també ens recorda el lloc on van ser enterrades prop de 250 persones assassinades pel bàndol nacional. Aquest any volem dedicar al festival a la memòria d'aquests republicans que el dia 3 farà 80 anys que van ser assassinats per defensar la justícia i la llibertat.

Xera 1 (Xera inaugural) - LA VEU I EL SILENCI. Ubicació: plaça de l'Església. **A les 18:30h**

La ment totalitària no accepta la diversitat, és per essència monològica i admet només una veu: la que emet l'amo i espera, que servilment, acatin els seus vassalls. Per aconseguir els seus fins: castiga, tortura, crema, empresona... Però el poble ha escollit i després del seu silenci estrictic, camina decididament. Piano: Sergi Costa

Xera 2 - LA PRESÓ. Ubicació: plaça de l'Església

Es pot prohibir la llibertat? Es pot ultratjar el dret més fonamental? Quina és la finalitat de les presons: Castig, rehabilitació o venjança?
Col·labora: Omnimium Cultural Osona

Xera 3 - PIONERES CATALANES. Ubicació: Cal Duran

Hi havia una vegada...moltes dones que van canviar el món! Volem homenatjar un grup de dones que, en èpoques que no tenien dret a res, es van atrevir a lluitar pels seus somnis... i fins i tot van aconseguir canviar la història. Perquè tots els infants haurien de créixer sabent que poden ser tot allò que vulguin ser!
Organitza: AMPA i Escola Lluçanès

Xera 4 - LA FARGA DE VULCÀ. Ubicació: Carrer De sota l'Església.

Vulcà, el déu romà del foc i de la forja, simbolitza el domini i el control del foc com a força cosmogònica en la seva vessant transformadora i generadora. Ell i la seva farga, inspira aquesta instal·lació on ferro, foc, imatge i so, es fonen.
Col·labora: A la forja: Adrià Noguera, Jordi Nogués, Enric Pla, Dani Valldaura, Jordi Valldaura, Ramon Valldaura, Jose M.Zamora i Pol Massó. So i Imatge: Omax Xamo (VitaminaRGB)

Xera 5 - LA LLEVA DEL BIBERÓ. Ubicació: plaça de les Monges, 1

"17 anys, però si encara deuen prendre el biberó!" (F.Montseny)
A la majoria encara no els deixaven arribar tard a casa, ni fumaven ni tenien xicota. Molts encara no s'afaitaven. Però els van enviar a la guerra, i a la mort.

Xera 6 - ACAMPATS. Ubicació: Pati Escola FEDAC

Acampada: Activitat humana que consisteix en col·locar una vivenda portàtil o improvisada, en algun lloc amb la finalitat d'habitar-la. Generalment es realitza a l'aire lliure amb fins recreatius per allunyar-se de la civilització i gaudir de la natura. Malauradament, no sempre es així...
Col·labora: AMPA i Escola FEDAC Prats

Xera 7 - UBI SUNT (ON SÓN?). Ubicació: Rectoria

Homenatge als 250 morts per les tropes nacionals el 3 de febrer de 1939 enterrats a les fosses comunes als voltants de l'ermita de Sant Sebastià a Prats. Hem volgut acompanyar les seves ànimes cap a un descans més digne. Que la seva llum il·lumini la nostra memòria. Per ells i les seves famílies: Descansin en pau!
Gravació: Pep Pujol i Abel Serra / Muntatge vídeo: Pep Pujol

Xera 8 - FER FOC NOU. Ubicació: Carrer Nou (Entrada per la banda de Cal Xiquet)

El Carrer Nou és exemple de la reconstrucció i reedificació del poble després de la crema. Un poble que va renèixer de les cendres, com una nova oportunitat, perquè després del foc... ve la llum, com si fos una nova primavera.
Col·labora: Veïns/es i amics/es del C/Nou, Centre de dia Bonasort i Residència Ntra. Sra. de Lourdes.

Xera 9 – LA NOSTRA LLUM. Ubicació: Escola Bressol La Pitota
Els infants sempre ens marquen el camí, sempre ens fan mirar endavant, són la nostra llum. L'aigua apaga el foc i ajuda a crear vida! Veniu a jugar amb l'aigua i la llum de les nostres vides.
Col·labora: AMPA i Escola Bressol La Pitota

Xera 10 – “ELS GENERALS”. Ubicació: Entrada Cal Camps – C/ Dr. Trullas,3
1714, 1939, 2017...L'estultícia del despotisme autoritari no té límits, ni data de caducitat i es manifesta d'igual manera a sota de diferents embolcalls. Cal llegir bé les etiquetes per no tornar a ensopegar...
Col·labora: Omnium Cultural Osona

Xera 11 – TOC PER LA LLIBERTAT. Ubicació: Passeig del Lluçanès “La Pista”
Les campanes, amb el seu toc, han marcat tradicionalment la vida quotidiana dels pobles. A vegades criden a alegria i festa, altres a dolor i pena, i fins i tot a perill i alarma. Seguint aquesta tradició la campana “Llibertat” crida al seu nom i a la defensa dels drets dels ciutadans i ciutadanes i no trobarà un emplaçament definitiu fins que el país no sigui independent.
Col·labora: ANC Garrotxa i ANC Lluçanès. Repica: Roser Reivach.

Xera 12 – LA MEMÒRIA DEL PASSAT. Ubicació: Jardins del Passeig
Veiem la fragilitat dels records i totes les seves connotacions, mitjançant objectes quotidians, per reprendre records i crear un fil conductor entre les imatges i l'espectador. Veiem com les imatges en la memòria travessen diferents etapes, des que les veiem o ens apropem d'elles, fins que es transformen en records.
Autora: Raquel Sánchez Álvarez

Xera 13 – LA GEGANTA ÀGATA. Ubicació: Cal Bach
Alfàbrega, llum i flors...avui l'Àgata fa honor a les seves arrels més ancestrals.
Col·labora: Colla geganter de Prats de Lluçanès

Xera 14 – RESILIÈNCIA. Ubicació: Jardins de Cal Bach
Tots tenim la capacitat d'afrontar amb èxit les circumstàncies adverses.
“Poble, depèn de tu fer un bot, saltar-te la foscor i optar per la claror de l'alba. Poble, caldrà un esforç però no hi ha marca enrere: només pots avançar, ja has empujant les regnes. T'espera un dia lluminós.”
Col·labora: Col·lectiu Resiliència

Xera 15 – EL SO DE LA FLAMA. Ubicació: Casal del Jovent – C/ de Sant Marçal, 5
Perquè la música, com el foc, també pot il·luminar-nos i escalfar-nos.
Col·labora: Casal del Jovent

Xera 16 – LA BUGADA. Ubicació: Cantó del Botiguer
“L'aigua roba gessamins al cor de la nit morena. Blanca bugada de sal pels alts terrats de la pena. Tu i jo un bes sense port com una trena negra” M. Mercè Marçal

Xera 17 – PENSAMENTS DE LLUM I AIGUA. Ubicació: Font del Passeig (al costat de les escales)
El pensament és més ràpid que la llum, més difícil d'atrapar que l'aigua. Si el deixem, flueix i discorre en silenci, com quan ens deixem portar pel moviment de l'aigua, nedant sense gairebé moure'na, deixant-nos tocar pels raigs de sol o per la fosca lluminositat de la nit i la brisa suau que ve del mar i ens acarona... Com si els mons s'unissin, en pau, en harmonia, sense dificultats, només el pensament, la llum i l'aigua.
Autora: Marga Madrigal Criado

Xera 18 – UN MÓN DE MONS. Ubicació: Jardí de Cal Bach (entrada C/Orient)
La Terra, el tercer planeta en distància respecte al Sol, el més dens i el cinquè en mida dels vuit planetes del sistema solar. De vegades s'anomena món o el planeta blau. Hi habiten milions d'espècies, inclosos els humans; i és l'únic astre on se sap que hi ha vida. Sabem que cada persona és un món, per tant hi ha tants mons com persones. Podríem dir que vivim en un món de mons.
Col·labora: Voluntàries dels Balcons i tothom qui ha portat el seu món.

Xera 19 – IL·LUMINANT EL SO DE L'AIGUA. Ubicació: Sala Cal Bach
Una mirada poètica dels moviments aleatoris de l'aigua i de com la llum influeix en la seva vibració, amb un reflex metafòric dels sons d'un piano que volen simular un món enciador, traduït de les notes que l'aigua reproduceix amb infinits missatges amagats de murmuris il·luminats de vida.
Autor: José Antonio Asensio Fernandez. Música : Verònica Asensio Arjona

Xera 20 – INFLAMABLES. Ubicació: Torre Malla. Carrer Orient, 6. A les 20h
Una immersió a la poesia catalana més subversiva de la mà del poeta Gerard Vilardaga i l'artista visual Jordi Plana amb la col·laboració musical de Carina Speck; un espectacle creat ex professo per l'edició d'enguany de les Xeres de Santa Àgata.

Xera 21 – FAVRIK. Ubicació: La Farinera
La llum i el so donen vida a la oblidada Farinera, que ens recorda el nostre patrimoni i passat industrial.
Col·labora: BPM i DABU

Xera 22 – MATADERO PUBLICH. Ubicació: Escorxador
El Matadero ens contempla sense desmai...amb aquell ull que mai miram.

Xera 23 – SI TU HI CREUS. Ubicació: plaça Nova. A les 19:30 i 20:45h
Relleu, herència vital, llegats, relacions positives i aliança existencial, fraternitat, germanat...sororitat
Col·labora: Prats Salut

Xera 24 – BASTONERS DE FOC I DE LLUM.
Ubicació: A la plaça Nova a les 19:45h i a la plaça Vella a les 21:45h.
Ball de bastons especial. El poder de la tradició amb la màgia de Santa Àgata. Bon cop de bastó!
Col·labora: Bastoners de Foc d'Artes i Estelladors de Prats de Lluçanès

Xera 25 – SOLS EL POBLE SALVA EL POBLE. Ubicació: plaça de l'U d'Octubre
Vam votar, vam guanyar, però ens vam quedar sols defensant la República. Sols el poble salva el poble. No busquis líders ni messies, tu ets el teu heroi.

Xera 26 – AHIR, AVUI ...DEMÀ? Ubicació: Cal Bernat (botiga). C/ de la Resclosa, 35.
Un passat ple de records compartits. D'on venim, on som i sobretot... on volem anar?
El nostre patrimoni necessita resposta.

Xera 27 – JO VAIG SOBREVUIRE A LA CREMA 1. Ubicació: Cal Bernat (domicili). C/ de la Resclosa, 35.
La casa de cal Bernat va ser edificada durant la segona meitat del segle XVII, tal com ho indica la llinda de la finestra principal de primer pis, amb inscripció datada l'any 1694. És, per tant, una de les poques cases que es van conservar al poble després que aquest fos incendiat per les tropes borbòniques l'any 1714. Què deuen haver vist aquestes parets...?

Xera 28 – CAMP DEL RECORD. Ubicació: Camp de Cal Rabanisses al Pont de Cal Quirze.
A partir de les 20:30h
La història l'escriuen els vencedors... però el temps acaba per donar veu als vençuts. Camp del record és una acció contra l'oblit per homenajar als silenciats, als vençuts...la memòria dels quals ha de reescriure la nostra història. Avui les flames del seu record perviuran en tots nosaltres.

Xera 29 – LA CAPELLA DE SANTA ÀGATA. Ubicació: Les Tres Fonts
Patrona de les dones que crien, de totes les dones, de les infermeres, les llevadores, les bugaderes i les rentadores de riú; de les campanes i dels campaners, invocada contra el mal de pits i l'escassetat de llet, advocada contra els incendis i les pedregades i protectora de les bruixes. Segons la tradició catòlica fou torturada tallant-li els pits i fins la mort. Hereva de la deessa celta Brigit, la romana Minerva, l'egípcia Isis i la grega Atena, i neta de la neolítica Mare Terra.

Xera 30 – RIU DE LLUM. Ubicació: Les Tres Fonts
Tradicionalment persones i bèsties calraven la set amb l'aigua de les 3 fonts (cal, purgatori i infern) i del seu abeurador. Diuen que les persones s'esperaven i feien cua per agafar aigua de la primera font (cel). Avui que cap d'elles és potable contemplem amb nostàlgia com l'aigua llisca cap al rec del Merdinyol deixant un camí de llums i reflexos.

Xera 31 – ALTER EGO. Ubicació: Safareig. A les 21:15h
Rentadores, bugaderes, dones d'aigua o bruixes... filles totes de Santa Àgata. Actriu: Tráfec-teatre

Xera 32 – LLAGRIMES PELS LLUITADORS. Ubicació: plaça del Perot Rocaguinarda
Llàgrimes per aquella que ahir van vessar la seva sang, per aquella que avui no tenen llibertat i per els que demà seguiran lluitant.
Col·labora: La Maleta

Xera 33 – TOTEM DE LLUM. Ubicació: plaça Vella
El tòtem com a símbol icònic i emblemàtic de la cultura de la tribu o l'individu. La llum que simbolitza l'adoració ancestral del foc i del sol. Dansar al voltant del foc com a ritual festiu de purificació i connexió amb lo sagrat. Màgia i espiritualitat al mig de la plaça Vella.

Xera 34 – JO VAIG SOBREVUIRE A LA CREMA 2. Ubicació: Ca l'Enric. plaça Vella.
He sobreviscut a dues cremes, a les guerres carlines, a batalles i revoltes; he viscut assajos de repúbliques i l'èxit de dictadures. He allotjat i he vist créixer deu generacions...

Xera 35 – CANTS DE DONES QUE CREMEN ROMANI.
Ubicació: Capella de la Bonasort. De les 20 a les 21:30h
Cremaem romani, símbol de lleialtat, la franquesa i la valentia i cantarem per què se senti la veu de les dones.

Xera 36 – (Xeres de Clausura): PAISATGE SONOR/ VEUS PER INTERVENIR LA REALITAT
Ubicació: Cal Bach. A les 22:15h
Experimentació i recerca partint de la relació del so i la plàstica. Creació d'un espai sonor i instal·lació sonora vocal en relació amb la imatge. Mitjançant la veu de Celeste es cerquen línies, traços, cercles i formes que interpreta plàsticament. Txema, uns espais comuns que de la plàstica retornen a la veu. Veu i lopp: Celeste Alias / Artista plàstic: Txema Rico

Xeres per veure des de lluny
Il·luminem els edificis que marquen el nostre paisatge: Lourdes i San Sebastià.

L'ordre numèric indicat a les instal·lacions és aleatori i no correspon a un ordre obligatori de visita. Cada visitant podrà efectuar el recorregut que millor s'adapti als seus gustos, des de les 18.30 fins a les 22. Però aneu amb compte, algunes activitats tenen un horari concret:

